د لنډۍ کیسې اوژبي کرکټر ترمنځ تفاوت

موضوع : ادبيات PA:

ليکوال : استاد نوراحمد قران مل

سلام عليکم ورحمت الله و برکاتو !

د لنډي کيسې اوژبي کريکټر ترمنځ پر تفاوت باندي خبره ده.

دا که په عموم کي ورته متوجې سو، يو ډيره عميقه موضوع ده. تقريباً ځلور يا متفرق موضوعات پکښې را نغښتي دي. په يوه اړخ کي د لنډي کيسې لنډه پيژندنه، په بل رخ کي د ژانر لنډه پيژندنه، په دريم اړخ کي د کريکټر پيژندنه، او په وروستي اړخ کي د توپير يا د جلاوالي دی. چي هره موضوع يې ځان ته د پام وړ مسائل لري خو په خلصه توګه مونږ تاسي دا موضوع داسي رانغاړو چي هر لنډه کيسه چي ده خپل ځان ته کريکټر لري.

کريکټر د هغو افعالو، حرکاتو او تيوريو مجموعه ده چي د يوې کيسې بشپړ والی مونږ ته په ثبوت رسوي. پر همدې بنسټ باندي هر کريکټر چي په لنډه کيسه کي سر ته رسيږي پر مخ باندي ځي دا ده دې لپاره دی چي د کيسې هغه مطلوب هدف چي پکښې مطرح سوی دی، چي بايد په لاس راوړل سي. که داسي وي چي کريکټرونه د هدفونو څخه بيل وي، نو په هغه صورت کي بيا د کيسې رنګ يکه راځي. يا په دې معنی چي تيت او پرک پراخه ساحه خورا تړوله ساحه په لاس کي نه راځي او يا په دې معنی چي هدف پر يوه لور ځي او کريکټر پر بل لور ځي. خو که داسي وي چي يو څوک د لنډي کيسې په کريکټرايزيشن کي د Goal، Target او يا Object يعني مونږ تاسي په عامه اصطلاح د هدف پر لور باندي ولاړ سي نو هلته په يوه طرف کي د کريکټر موجوديت يا د عملي طبقاتو موجوديت او په بل اړخ کي د هدف سمارټ والی يا روڼ والی دا په خپله د کيسې جالب والی او روښان والی مونږ ته په لاس راکوي.

د همدغه هدف د تر لاسه کولو لپاره چي د کريکټر مطرح کيږي کريکټر به حتمي پر دوو فزيکي مسائلو باندي ولاړ وي. يوه فزيکي د لوبغاړي يا هومر يا د داتل عمل دی چي دی کم عمل سر ته رسوي. چي دا په خپله دوې برخي دي. يو د

کیسـې اتـل دی چـې هغـه خپـل کریکټـر پـر مـخ بانـدي بیـایي او د خپلـي لنـډي کیسـې د عمـل پـه نتیجـه کـي د یـو عکـس العمـل سـره مخـامخ کیـږي. بیـا بـه هـدف لاس تـه راوړنـه خوښـي او خوشـحالي پکښـي کـي نغښـتي وي هوسـایی بـه پکښـي کـي وي. یا بـه نـا امیـدي پکښي نغښتې وي، لاس پر سر کیدل او د ټولني څخه لاس اخیستل وي پکښي.

دوهـم بیـا هغـه ناقـد یـا لیکـوال چـي هغـه د تنقیـد پـه ژبـه بانـدي یـو لنـډه کیسـه ګـوري هغـه چـي یـې مطالعـه کـوي، نـو پـه خپلـه بـه حتمـي لـه دوو عمـل سـره مخـامخ کیـږي او د هغـه پـه مقابـل کـي بـه عکـس العمـل وینـي. کـه پـه مسـلکي لحـاظ پـه منـي لحـاظ لنـډه کیسـه نقـد کـړې وي نـو حتمـي بـه هغـه څـوک چـي هغـه یـا دده پـر نظـر ملاحظـه لـري هغـه بـه یـې ور رد وي او یـا هغـه څـوک چـي هغـه د ده سـره تائیـد والـی ر ولـي. چـي دا کریټیسـیزم یـا نقـد راشـي موضـوع ده. خـو کلـه چـي مـوږ تاسـي پـر دې موضـوع بانـدي بیرتـه لنـډي کیسـې تـه راګرځـو او پـه لنـډه کیسـه کـي مـوږ د کریکټـر موضوع تشریح کوو.

کریکټـر، عملـي تطبقـات، تیـوري، اتـل او ورسـره تـر څنـګ هـدف دا ټولـه چـي سـره نغښـتلي وي، منطقـي ربـط سـره ولـري پـه هغـه صـورت کـي د کیسـې روڼ والـی او شـفافیت مـوږ تـه پـه لاس راکـوي. د دې څخـه بـا وجـود مـوږ تاسـي پـه کیسـه کـي د یـو بلـي موضـوع سـره مخـامخ کیـږو چـي هغـه پـه نـاول یـا پـه داسـتان کـي کیـدای سـي. پـه نـاول یـا پـه داسـتان کـي عمومـاً Hero، لوبغـاړی یـا اتـل د داسـتان یـا د نـاول یـو نفـر وي ټولـه موضـوع پـر هغـه محـور بانـدي راګرځـي د هـر پراګـراپ یـا هـري حسـې موضـوع چـي پـای تـه رسـیږي بیـا هـم بیرتـه مطـرح لوبغـاړی پکښـي وي. خـو پـه لنـډه کیسـه کـي څـو کریکټرونـه د څـو کسـانو راځـي سـره تـر دې چـي یـو لنـډه کیسـه بـه خپـل ځـان تـه یـو لوبغاړی لـري یـو اتـل بـه لـري خـو پـه هغـه کـي بـه ډیـر مسائل راغلـي وي چـي دی بـه د نـورو خلګو د عکس العملو سره شامل وي.

پـه یـوه طـرف کـي بـه ادم خـان د کیسـې لوبغـاړی وي پـه بـل طـرف کـي بـه درخـانۍ ورسـره ملګـرې وي، پـه بـل طـرف کـي بـه بیـا فـتح هـم ورسـره ملګـری وي او داغسـي د کرمـې پـه کیسـه کـي چـي مـوږ تاسـي یـې ګـورو هلتـه بـه د کلا بسـت پـه دروازه کـي چـي دوی وځـي رابعـه بـه بـاي پکښـي کـي د را عـه تـر څنـګ بـه فـتح خـان بریخـی، کرمـی بـه یـی، هغه د هندوستان ډاکوان به یی هره مسئله به وي.

د لنډي کيسې لوبغاړی به فتح خان پړيځي وي خو غم به ټول عمر د کرمی د خوا پيښ وي. نو په لنډه کيسه کې څو کسان او څو لوبغاړي مطرح کيږي. پر همدې بنسټ باندي د لنډې کيسې مرکزيت چې دی هغه د اوږده داستان يا ناول په پرتله باندي پاشلی او سيږي متمرکز نه وي. دغه تفاوت راځي پکښې کې ور څخه باوجود په لنډه کيسه کې په کريکټر ي برخه کې چې موږ او تاسي يې ګورو ځيني کسان وي چې هغه متحريک وي. د لوبغاړي رول پکښې اجرا کوي مخ په وړاندي ځ ي اجـ أت کوي . خو ځيني نور کسان دي چې هغه پ ح ش ه کې ي په ځينو ځايونو کې يې نومان ور سره ذکر کيږي. په ځينو ځايونو کې يې نوم ذکر کيږي کريکټر يې نه واضح کيږي،

په ځينو ځايونو کې يې ، وم ذکر کيږي عمل يې ذکر کيږي، کن ن . جه يې نه معلوميږي پکښې. همدغه دوه مسائل دي چې دا په لنډه کيسه ک ي موږ تاسی ته هغه ابهامات په لاس را کوي. خو کله چې د دې ټولو څخه با وجود د لنډې کيسې په ليکنه کې د کريکټر په برخه کې د ليکوال هنريت ډير مهم دی .

يو ليکوال کيدای سی چې په دوو هنرونو باندي يو د ادبياتو په ژبه باندی داسي جـ دويي الفاظ و کاره وي چې هغه کليشه يي الفاظ ونه اوسيږي. هر ګام ته تلوسه په لاس باندي ورکړي چې هغه بايد دغه لنډه کيسه مطالعه کړي چې نور څه پيښيږي او هغه مطلوب ټکی په لاس باندي راوړي. خو ځيني ليکوالان په ساده او په سوليدلو الفاظو باندي خپله ليکنه داسی نويشتـ کوي چې خلګ و دې ته ليوالتيا نه ښيي چې دا کيسه ر پايه پوری ولولي.

لکه عادي توري چې سړی لـ ولي. دغه هم د ليکوال هغه هنري کريکټر دی چې د کيسې د کريکټرايزېشن د اکمال پاره، يا د بشپړ توب لپاره ډير مهم بحث دی. دلته د هغه اساسي خبره چې بله چې بله راځي چې زموږ اسی په پوښتنه کې مطرح سوې ده هغه داده چې د ژبو سره يا فرض مثال ژبه يې بايد څنګه و کارول سي دا ډيره مهمه خبره ده.

ليکوال ته په کار ده چې وار د واره ډيا ټيک ادبيات يا منطقوی ادبيات بايد ده مطالعه کړې وي. په خوی، عاداتو، رسوماتو، وراشو په دې ټولو بايد پوه و وسيږي. د دې څخه با وجود د ليکوالی په پند باندي دی حـ کم ، ي. د لنډې کيسې تيوريانې

بایـد ده مطالعــه کــړي او پــه لنــډه کیســه کــي داســي نثــر راوباســي چــي بــالا بــود الفــاظ، اضافه لیکنی، اضافه کـ ـمات داپه لیکنه کي نه ووسیږي .

لیکـوال بـل مسـئولیت ددې لـري چـي د خپلـي کیسـې روان والـی پـه سـاده الفظـو داسـی نویشـته کـړي چـي هغــه د هــر چــا و مغــز تــه خطــور وکــړي او د هــر چــا مغــز تــه ورسـیږي. یـو څـوک یـې پـه دقیـق ډول بانـدي مطالعـه کـړي. بـل هنـر یـې دادي د لیکـوال چـي هغـه لنـډه کیسـه پـه داسـي جزابـو الفـاظو را شـروع کـړي چـی خلـګ تلوسـه پیـداکړي چی نور څه پیښیږي.

کـه داسـي یـي چـي دی پـه سـر کـي مخکنـي، زاړه، کلیشـي الفـاظ وکـاروي «لکـه څنګـه چـي تاسـي تـه وو یـل سـوه، لکـه څنګـه چـي تاسـي تـه معلومـه ده، لکـه څنګـه چـي مـا دا تصـمیم ونیـوی، لکــه څنګــه چــي لنــډه کیســه داســي د » دغــه هغــه اصــطلاحات دي چي هغه ډیر تکرار سوي دي. نو خلګ د دې ته زړه نه ښه کوي .

دی بایـد د لنـډې کیسـې پیلامـه پـه داسـي شـکل بانـدي را شـروع کـړي پـه هغـه خپلـه ډیالکټیـک ژبـه کـي چـي پـه هغـه منطقـه کـي دغـه لنـډه کیسـه دی نویشـته کـوي. چـي هغـه پـه یـوه اړخ کـي نـوې او پـه بـل اړخ کـي د خلګـو پـه ژبـه بانـدي وي. فـرض مثـال یـو لیکـوال را ولاړیـږي نویشـته کـوي چـې «زه پـوهیږم چـي مـرګ ډیـر درونـد دی خـو کلـه چـي مـا د احمـد د ژوندانـه راز ولیـدی مـا خـدای تـه زاری وکـړې چـي خدایـه تـه پـر احمـد بانـدي ورحمیـږې. څونـده سـتونزي او مشـکلات یـې و ګالـل. خـو کـه ماتـه داسـي مـرګ راکـوې خدایـه مـا وژغـورې، زه د دغـو تکـالفو د دغـو زحمـاتو تـوان نـه لـر » پـه سـر کـي چـي دغـه الفـاظ دا جمـلات تـر خولـه را ویسـتله هـم یـې عـرف پکښـي معلـوم کـړی، هـم یـې تـوان پکښي معلوم کړی او هم نور څه.

پـر هـم دې بنسـټ بانـدی مـوږ تاسـي چـي کلـه لنـډه کیسـه نویشـته کـړ و دغـه مسـؤلیت لـرو پکښـي کـي چـي بای د ژبـي د هنـر انـدازي پکښـی زده کـړې وي. پـه در نښت